

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Panalungtikan

Biantara miboga peran pikeun nepikeun ide atawa gagasan informasi ka masarakat. Peranan biantara bakal tuluy diperlukeun. Jalma nu geus wantér nyarita di hareupeun balaréa bakal bisa ngawasa jeung ngirut *audien* dina nepikeun infomasi nu tangtuna bisa ditarima ku masarakat. Tapi sabalikna, pikeun jalma nu can biasa nyarita di hareupeun balaréa tangtu bakal aya rasa éra, teu percaya diri, sarta geumpeur nepi ka sok poho kana naon nu rék ditepikeun. Ku kituna, sangkan bisa ngahontal kana kaparigelan nyarita hususna dina biantara tangtuna kudu ngandelkeun kawani, loba latihan nyarita, ogé loba komunikasi jeung jalma nu geus miboga pangalaman nyarita di hareupeun balaréa.

Nurutkeun Darmawati (dina Hidayat, 2017, kc. 32), biantara nyaéta nepikeun pokok pikiran, informasi, atawa gagasan ti pawicara ka *audien*. Ari nurutkeun Hasnun (dina Hidayat, 2017, kc. 32), biantara téh nyaéta nyarita di hareupeun balaréa. Tapi teu sakabéhna jalma nu nyarita di hareupeun umum disebut biantara. Dina biantara, nu nyarita ditungtut pikeun nepikeun informasi, ajakan, pépéling, atawa ungkapan séjénna sacara lugas jeung jelas.

Saluyu jeung kurikulum 2013 révisi 2017 pangajaran biantara téh kacatet salaku salasalahiji pangajaran anu aya di SMP. Biantara téh kaasup kana kaparigelan nyarita. Nyarita mangrupa salasalahiji kaparigelan basa kadua sanggeus kaparigelan ngaregepkeun. Kaparigelan nyarita mangrupa prosés kagiatan pikeun ngucapkeun hurup jadi kalimah ngagunakeun alat ucap dina nepikeun pikiran atawa gagasan nepi ka nimbulkeun sora ujaran (Maidar dina Tantri, 2018, kc. 31). Ku kituna, bisa dihartikeun yén biantara nyaéta salasalahiji kagiatan nyarita nu dilakukeun di hareupeun balaréa pikeun nepikeun hal-hal nu aya patalina jeung kagiatan nu keur dilakukeun (Hamidin, 2020, kc. 12).

Dumasar kana kompétensi dasar pangajaran biantara di SMP, siswa diperedih bisa maham kana eusi biantara, ngaidéntifikasi téks biantara, ogé nepikeun biantara kalawan merhatikeun fungsi sosial, struktur téks, jeung aspek kabahasaan nu saluyu

jeung konteks. Dina prak-prakanana éta udagan téh can bisa kahontal ku siswa. Ieu hal dilantaranan ku rupa-rupa bangbaluh anu karandapan ku siswa.

Dina pangajaran biantara, sok sanajan aya dadasar anu jelas tapi émpronan mah masih réa siswa nu minatna asor pisan kana pangajaran biantara. Pangajaran biantara di sakola sakapeung teu saluyu jeung harepan. Ieu hal téh disababkeun ku sababaraha faktor, di antarana: (1) héngkérna antusias siswa nalika lumangsungna pangajaran, (2) ayana sababaraha bangbaluh nalika biantara saperti dina lentong, ucapan, pasemon, réngkak nu teu nuduhkeun salaku jalma nu keur nyarita, (3) siswa kurang percaya diri nalika biantara (Widianti, 2016, kc. 73).

Dumasar hasil wawancara ka salahahiji guru basa Sunda di SMPN 29 Bandung, réa siswa anu can bisa nyangkem kana eusi bacaanana, nu ngabalukarkeun kamampuh siswa dina nepikeun biantara téh héngkér pisan. Salian ti éta, siswa teu boga kawani nepikeun gagasan nepi ka timbulna rasa teu percaya diri nalika ngadeg di hareupeun balaréa sok sanajan jeung babaturan sakelasna. Hal séjén nu teu kurang mangaruhan nyaéta réa siswa anu miboga *skemata* yén pangajaran biantara mangrupa kagiatan nu kawilang hésé nepi ka muncul rasa horéam diajar.

Pasualan di luhur ogé dipangaruhan ku faktor séjénna, saperti guru nu kurang parigel dina nyipta jeung ngalarapkeun modél pangajaran nu ngabalukarkeun kurangna minat siswa kana pangajaran biantara. Modél ngajar guru nu teu bervariasi bakal nyieun siswa ngarasa bosen kana pangajaran biantara. Salaku guru, kudu bisa ngaping siswa kana situasi diajar sangkan siswa bisa ngawasa pangajaran hususna dina kagiatan biantara. Éta sababna, guru kudu miboga kamampuh, kasiapan, sarta pangaweruh dina ngungkulon pasualan nu karandapan ku siswa.

Kitu ogé pikeun siswana sorangan kudu sadar yén kagiatan biantara téh ngalibatkeun sababaraha komponén, saperti artikulasi, tata basa, kosa kecap, interaksi, sarta ketepatan nyarita. Ku kituna, unggal siswa dipiharep kudu bisa ngawasa sakabéh komponén nu ditataan di luhur (Hidayati, 2021, kc. 1739). Salaku guru kudu bisa milih modél pangajaran anu ngirut sangkan bisa ngungkulon pasualan-pasualan anu disanghareupan ku siswa. Sabab pangajaran di kelas moal lumangsung kalawan lancar lamun siswa teu resep kana pangajaran komo lamun sipatna pikaboseneun (monoton).

Nilik kana kanyataan di luhur, pangajaran biantara téh perlu diropéa jeung dihadéan sangkan pikaresepeun. Loba cara jeung tarékah anu bisa dilakukeun pikeun ngungkulana, salahsahijina nyaéta ngagunakeun modél pangajaran nu bisa ngirut siswa utamana dina pangajaran biantara. Dina prosés diajar aya dua unsur anu penting nyaéta métode jeung modél pangajaran, ieu aspék téh raket patalina dina kgiatan diajar. Biasana nalika métode pangajaran dipilih, kudu disaluyukeun jeung modél pangajaran nu rék ditepikeun nalika lumangsungna kgiatan diajar.

Modél pangajaran mangrupa hiji rarancang pangajaran anu dipaké pikeun nangtukeun maksud jeung tujuan unggal topik atawa pokok bahasan (Kemp dina Rahman, 2016, kc. 1). Modél pangajaran miboga fungsi salaku nu mawa informasi pikeun ngahontal tujuan pangajaran. dina nangtukeun modél pangajaran téh teu bisa sagawayah, sabab modél nu dipilih kudu luyu jeung karakteristik siswa. Modél pangajaran leuwih nyindékel kana pamarekan pangajaran nu bakal digunakeun, nu di jerona aya tujuan-tujuan pangajaran, tahapan-tahapan kgiatan pangajaran, lingkungan pangajaran, ogé pengelolaan kelas.

Nurutkeun Trianto (dina Oktavia, 2020, kc. 12), modél pangajaran nyaéta hiji rarancang atawa pola nu digunakeun salaku dasar dina ngarancang pangajaran di kelas atawa pangajaran tutorial. Modél pangajaran disebut ogé prosedur atawa pola sistematis nu digunakeun salaku dasar dina ngahontal tujuan pangajaran nu di jerona ngawengku stratégi, téhnik, métode, bahan, média, jeung alat.

Dina prak-prakanana mah teu aya modél anu sampurna anu bisa dipaké dina sagala kaayaan. Tapi pikeun ngungkul pasuanan nu karandapan dina ieu panalungtikan bisa diungkul ngagunakeun modél anu bisa ngirut sangkan siswa leuwih aktif jeung interaktif anu bisa dilaksanakeun dina pangajaran biantara salahsahijina nya éta modél pangajaran *Explicit Instruction*.

Nurutkeun Yasa (2012, kc. 118), modél *Explicit Instruction* mimiti diwanohkeun ku Rosenshine jeung Steven dina taun 1886. Modél pangajaran *Explicit Instruction* leuwih nyindékel kana pangajaran langsung anu dirancang husus pikeun mekarkeun kamampuh diajar siswa ngeunaan pangaweruh prosédural jeung déklaratif anu bisa diajarkeun maké pola anu bertahap.

Modél *Explicit Instruction* nurutkeun Anwar & Lapenia (2019, kc. 54), nyaéta salahsahiji pamarekan diajar nu dirarancang pikeun ngarojong prosés diajar nu patali

jeung pangaweruh déklaratif sarta pangaweruh prosédural nu terstruktur sarta bisa diajarkeun sacara bertahap. Ieu modél dipaké pikeun kagiatan langsung sangkan siswa bisa maham kana pangaweruh sacara aktif dina hiji pangajaran. Ieu hal téh bisa nungtun siswa leuwih deukeut jeung guruna sacara internal nepi ka siswa teu éra nalika nanyakeun hal-hal nu can dipahamna.

Huda (dina Anwar & Lapenia, 2019, kc. 54) nyebutkeun yén tahapan atawa sintak stratégi *Explicit Instruction*, saperti kieu: (1) oriéntasi, (2) préséntasi, (3) latihan terstruktur, (4) latihan terbimbing, (5) latihan mandiri. Ieu panalungtikan baris ngabuktikeun yén ngaliwatan modél pangajaran *Explicit Instruction* bisa ngaronjatkeun kamampuh siswa dina pangajaran biantara.

Panalungtikan ngeunaan *Explicit Instruction* kungsi dilaksanakeun. Salasahijina ku Gian Hervyagi (2013) kalawan judul “Modél Pangajaran Explicit Instruction pikeun Ngaronjatkeun Kamampuh Maca Sajak (Panalungtikan Tindakan Kelas ka Siswa Kelas VIII-F SMP Negeri 45 Bandung Taun Ajaran 2021/2013)”. Aya ogé panalungtikan ngeunaan kaparigelan biantara nu dilaksanakeun ku Nur Alfin Hidayati (2021) kalawan judul “*Peningkatan Keterampilan Pidato Melalui Metode Demonstrasi Berbantuan Unggah Tugas Video di Youtube*”.

Bédana jeung panalungtikan Gian ogé Nur Alfin, ieu panalungtikan ngalarapkeun modél *Explicit Instruction* kana kamampuh biantara. Sumber data panalungtikanna ogé béda tingkatan. Gian Hervyagi nalungtik siswa kelas VIII-F SMPN 45 Bandung, Nur Alfin Hidayati nalungtik mahasiswa tingkat 1 Prodi PBSI IKIP PGRI Bojonegoro, sedengkeun ieu panalungtikan nalungtik siswa kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung.

Dumasar pedaran di luhur, ieu panalungtikan anu judulna “Modél Pangajaran *Explicit Instruction* pikeun Ngaronjatkeun Kamampuh Biantara (Studi Kuasi Ékspérimén ka Siswa Kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung Taun Ajar 2021/2022)” perlu dilaksanakeun.

1.2 Rumusan Masalah

Dumasar kasang tukang anu geus ditétélakeun di luhur, aya sababaraha pasualan anu karandapan dina ieu panalungtikan, di antarana:

- a. kurangna pamahaman siswa kana pangajaran biantara;
- b. kurangna rasa percaya diri dina unggal individuna nalika nyarita di hareupeun balaréa;
- c. ayana *skemata* yén pangajaran biantara mangrupa kagiatan nu kawilang hésé nepi ka muncul rasa horéam diajar; sarta
- d. kurangna kaparigelan guru basa Sunda dina nyipta jeung ngagunakeun modél pikeun pangajaran biantara.

Dumasar kana idéntifikasi masalah di luhur, rumusan masalah ieu panalungtikan saperti ieu di handap.

- a. Kumaha kamampuh biantara siswa saméméh ngagunakeun modél pangajaran *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung?
- b. Kumaha kamampuh biantara siswa sanggeus ngagunakeun modél pangajaran *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung?
- c. Aspék-aspék naon waé nu ngaronjat dina pangajaran biantara ngagunakeun modél *Explicit Instruction*.
- d. Naha aya bédéaan nu signifikan dina kamampuh biantara siswa saméméh jeung sanggeus ngagunakeun modél *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung?

1.3 Tujuan Panalungtikan

Luyu jeung nu geus dipedar dina rumusan masalah, ieu panalungtikan téh miboga dua tujuan nyaéta tujuan umum jeung tujuan husus anu baris diébréhkeun ieu di handap.

1.3.1 Tujuan Umum

Sakumaha rumusan masalah di luhur, tujuan umum nu hayang ditalungtik dina ieu panalungtikan téh nyaéta pikeun ngadéskripsikeun larapna modél *Explicit Instruction* dina ngaronjatkeun kamampuh biantara siswa kelas IX SMP.

1.3.2 Tujuan Husus

Sacara husus ieu panalungtikan miboga tujuan pikeun ngadéskripsiikeun:

- a. kamampuh biantara siswa saméméh ngagunakeun modél pangajaran *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung;
- b. kamampuh biantara siswa sanggeus ngagunakeun modél pangajaran *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung;
- c. aspék-aspék naon waé nu ngaronjat dina pangajaran biantara ngagunakeun modél *Explicit Instruction*; sarta
- d. bédha nu signifikan antara kamampuh biantara siswa saméméh jeung sanggeus ngagunakeun modél pangajaran *Explicit Instruction* di kelas IX-D SMP Negeri 29 Bandung.

1.4 Mangpaat Panalungtikan

Dumasar tujuan di luhur, ieu panalungtikan téh miboga dua mangpaat nyaéta mangpaat téoritis jeung magpaat praktis, anu baris diébréhkeun ieu di handap.

1.4.1 Mangpaat Tioritis

Ieu panalungtikan dipiharep bisa leuwih ngeuyeuban widang paélmuan ngeunaan modél *Explicit Instruction* dina ngaronjatkeun kaparigelan nyarita hususna pikeun pangajaran biantara.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Ieu panalungtikan dipiharep bisa jadi référénsi ogé pangdeudeul ngeunaan modél pangajaran dina nepikeun bahan ajar kalawan tujuan pangajaran nu kahontal ku panalungtik jeung nu séjénna, di antarana:

a. Mangpaat pikeun guru

Ieu panalungtikan dipiharep bisa nambahán pangaweruh guru ngeunaan modél-modél pangajaran nu éféktif, sangkan prosés diajar leuwih kréatif jeung éféktif, ogé méré motivasi pikeun siswa sangkan leuwih sumanget kana diajarna.

b. Mangpaat pikeun siswa

Ieu panalungtikan dipiharep bisa ngaronjatkeun minat jeung kamampuh siswa dina pangajaran biantara.

c. Mangpaat pikeun panalungtik

Ieu panalungtikan téh dipiharep bisa méré pangaweruh anu hadé kumaha ngagunakeun modél *Explicit Instruction* nu bakal dipaké pikeun panalungtik nalika ngajar di sakola.

1.5 Raraga Tulisan

Dina ieu skripsi ngawengku lima bab anu ngagunakeun raraga tulisan saperti ieu di handap.

Bab I Bubuka ngawengku kasang tukang panalungtikan, rumusan masalah, tujuan panalungtikan, mangpaat panalungtikan, jeung raraga tulisan.

Bab II Ulikan Tiori ngawengku tiori modél pangajaran, tiori modél *Explicit Instruction*, tiori pangajaran biantara, modél *Explicit Instruction* dina pangajaran biantara, panalungtikan saméméhna, raraga mikir, jeung hipotésis.

Bab III Métode Panalungtikan ngawengku desain panalungtikan, sumber data, prosedur panalungtikan, téhnik ngumpulkeun data, intrumén panalungtikan, téhnik analisis data, uji sipat data, jeung uji hopotésis.

Bab IV Hasil Panalungtikan jeung Pedaran tina hasil panalungtikan modél pangajaran *Explicit Instruction* dina pangajaran biantara.

Bab V Kacindekan, Implikasi, jeung Rékoméndasi tina hasil panalungtikan modél pangajaran *Explicit Instruction* dina pangajaran biantara.